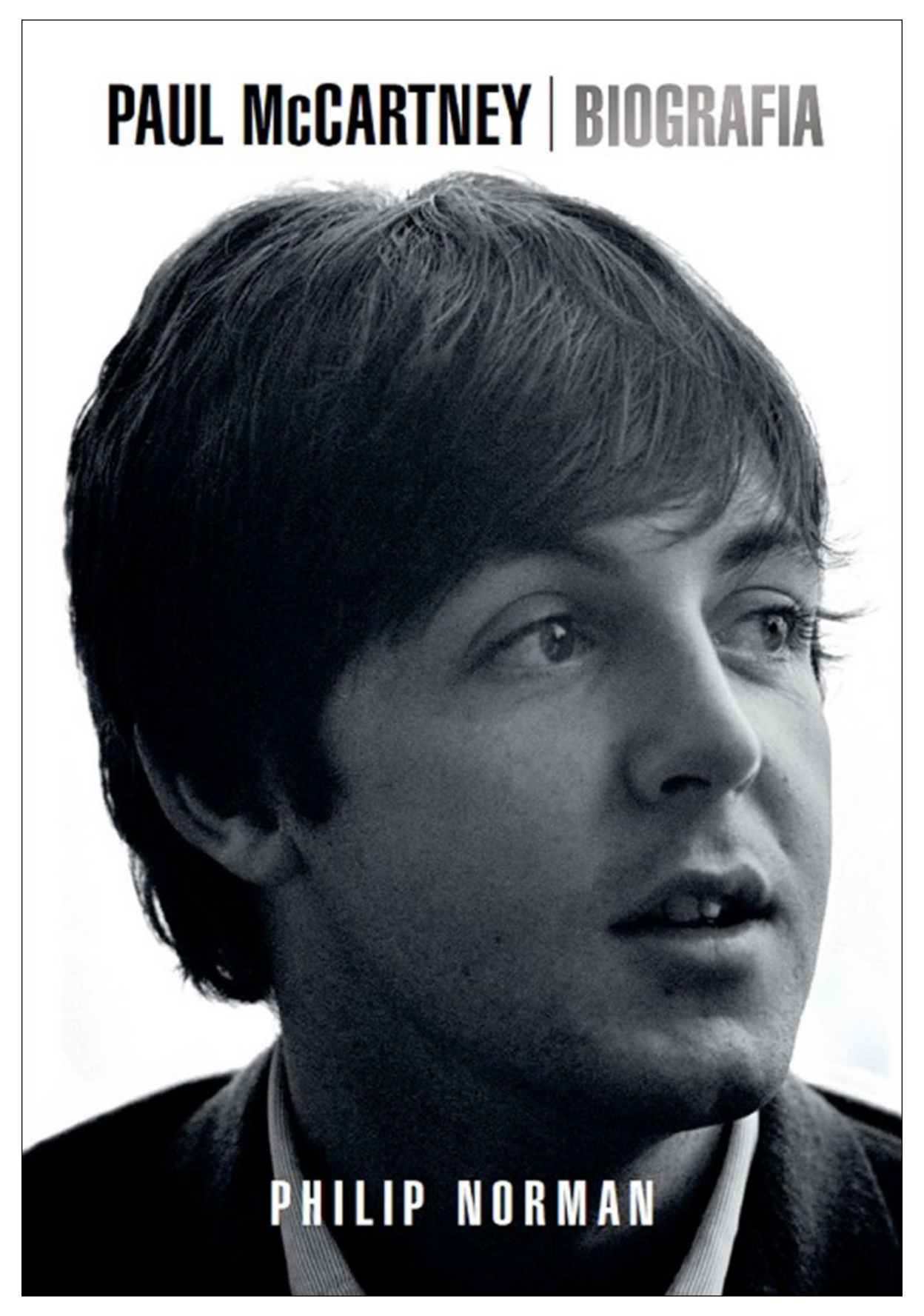

PAUL McCARTNEY | BIOGRAFIA

A black and white close-up portrait of Paul McCartney. He is looking upwards and to the right with a thoughtful expression. He has dark, wavy hair and is wearing a dark jacket over a light-colored collared shirt. The lighting is dramatic, with strong shadows on the left side of his face.

PHILIP NORMAN

Paul McCartney: Biografia

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.xyz.sk
www.albatrosmedia.sk

Philip Norman
Paul McCartney: Biografia – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

Philip Norman

PAUL McCARTNEY
Biografia

OBSAH

Prológ: Všetky naše včerajšky	9
-------------------------------	---

Časť 1: Schody do raja

1 Haló, pane! Dajte mi libru a ukážem vám, kde býval Paul McCartney!	23
2 Sendviče s pocukrovanými jablkami	30
3 Vtiahol som sa do ulity	43
4 Ako sa robí štýl	49
5 Ako noc a deň	62
6 Keď boli s Paulom spolu, John vždy úplne ožil	76
7 A čo z teba akože bude, Paul? Tommy Steele?	88
8 Je to tu bláziniec. Nikto nechodí spať.	101
9 Paul, zaspievaj „Searchin“!	112
10 Prosím ťa, učesala by si mi chlpy na nohách?	126
11 Len si to predstavte! Little Richard má na sebe moju košeľu!	136

Časť 2: Beatles – fahúň aj manekýn

12 Vieš, že spí s otvorenými očami?	151
13 Mávla rukou a zmenila mi život	166
14 Šťastie, zdravie a koláčiky z marcipánu	177
15 Takto chlapci z Beatles žijú po večeroch	189
16 Áno, je to veľké. Ja mám rád veľké domy.	202
17 Akoby na myse pristál mimozemšťan	217
18 Vracia sa nám Jim Mac Jazz Band	226
19 Nezodpovedný idiot	238
20 Paul nič z toho veľmi nevnímal	247
21 Krásne miesto, kde si krásni ľudia môžu nakúpiť krásne veci	258

22	Láska na prvý pohľad, ako z učebnice	266
23	Našiel si ju, tak ju chyt' a nepúšťaj	280

Časť 3: Paul McCartney autobiografia

24	„Opäť si sa hral na streche, tvojej mame sa to nepáči.“	297
25	„Peniaze, choďte do čerta!“	312
26	„No tak, plač! Budeš v novinách.“	324
27	„Paul je stále s nami.“	335
28	„Bol to bolestivý, prázdny pocit, ktorý mi proste preletel dušou.“	349
29	„Bolo to takmer, akoby som spáchal príšerný zločin.“	364
30	„Do čerta, tu sme to fakt posrali.“	378
31	„Choďte do čerta, nahrám album a vy budete ľutovať, že na ňom nie ste.“	393
32	„Môj starý odcudzený snúbenec Paul.“	407
33	„Chlapče, keby som ja bol Paul McCartney, kúpil by som si cestu.“	421
34	„Šetrili sa pre neho.“	432
35	„Hej, Paul, poznáš pesničku Mull of Kintyre? Je kurevsky dobrá!“	442
36	„McCartneyovský rozmar na punkových steroidoch.“	454
37	Väzňom v Japonsku	464
38	„Všetkých to omráčilo na zvyšok života.“	475

Časť 4: Niešť tú váhu

39	„Vráť mi moje deti, Lew.“	487
40	„Približne tak blízko, ako sa môžete dostať k ne-filmu.“	496
41	„Kúpil som tvoje piesne, Paul.“	508
42	„Vy ste také milé publikum.“	520
43	„Driem ako mulica, fakt. Driem ako poondiata mulica.“	533
44	„Každý chcel byť čerešničkou na torte. Nikto nechcel byť tou tortou.“	544
45	„Tento list prichádza s láskou od tvojho priateľa Paula.“	555
46	„Vyžarovala z neho nádej.“	568
47	„Dovoľ, aby som ťa navždy miloval.“	578

Časť 5: Späť vo svete

48	Osamelé mesto	589
49	„Chýba mi len noha. Srdce zostalo.“	601
50	„Hej, tá je dosť dobrá. To je jedna z tých tvojich?“	613
51	„Vy toho veľa nepoviete, že, Paul?“	626
52	„Nemohla by si dovoliť žalovať všetky noviny, ktoré by žalovať chcela.“	637
53	„Tá odpornosť je výnimočná dokonca aj na britské bulvárne štandardy.“	651
54	„Jeho žena, matka, milenka, dôverníčka, obchodná partnerka a psychologička“	661
55	„Vždy príde okamih, kedy si poviem: ‚Zvládnem to? ‘“	671
	Epilóg: „Dovidenia, Phil.“	679
	Podakovanie	686

PROLÓG

Všetky naše včerajšky

4. decembra 1965 vystúpili Beatles v City Hall v Newcastli na svojom poslednom britskom turné. Mal som dvadsaťdva a pracoval som ako reportér pre miestnu redakciu novín Northern Echo, čo bol regionálny denník vychádzajúci na severovýchode Anglicka. Zadanie z redakcie znelo jasne: „Choď tam a skús si s nimi pohovoriť.“

Vyrazil som s pocitom, že nemám najmenšiu šancu. Beatles už boli dva roky to najväčšie, čo sa v pop music – a nielen v nej – široko ďaleko urodilo. Ja som neznamenal nič. Čo nového by som o nich asi tak mohol vymyslieť? A že si s nimi mám pohovoriť? Pred odchodom na turné vydali platňu Rubber Soul, predtým trhal v kinách rekordy ich druhý film Pomoc!, mali za sebou prielomové vystúpenie na štadióne Shea Stadium v New Yorku a kráľovná im udelila Rád Britského impéria. A ja som sa mal pustiť do sporu nielen s regionálnou tlačou zo severovýchodu, ale tiež s celoštátnymi novinami a televíziou. Aj keby som sa ku kapele dostal na dostrel, prečo by preboha mrhali časom s nejakou nulou z Northern Echo?

Ako každý chlapec, čo vtedy žil na západnej pologuli, som denne sníval o tom, aké by to bolo byť jedným z Beatles. A v mojom prípade nebolo pochýb o tom, koho by som si vybral. Najlepšie z nich vyzeral Paul, o rok starší ako ja, proste klasický fešák. O Johnovi sa toto povedať nedalo, hoci nepochybne priťahoval ľudí ako magnet. George mal práma postavu, ale nepekné zuby, a Ringo bol... proste Ringo. Keby tie davy dievčat a slečien, čo sa okolo nich zhromažďovali, mali v hlave štipku rozumu, jednoznačne by to u nich musel vyhrať práve ľavoruký basgitarista. S jemnými rysmi tváre a nevinným pohľadom vyzeral takmer zženštilo, zachraňovali ho len rašiacie fúzy na brade.

V typickom beatlesovskom oblečení vyzeral zo všetkých štyroch najelegantnejšie – pristali mu vysoké roláky aj košeľe s výrazným golierom, menčestráky, ktoré kedysi nosili leda tak sedliaci na poliach, aj kožené bundy, v tom čase ešte stále neprijemne pripomínajúce nacistické vojská, aj vysoké topánky naposledy vídané u edwardiánskych švihákov. Z celej kapely si tiež zjavne najviac užíval rastúceho

bohatstva. Živo si spomínam, s akou nevýslovnou závišťou som raz hľadel na spoločenský stĺpček v New Musical Expresse. Stálo v ňom: „Paul McCartney z Beatles si objednal nové auto – Aston Martin DB5.“

Stal sa hovorcom kapely v čase, keď funkcia hovorcov ešte poriadne neexistovala, a naplno v tejto úlohe využil svoj šarm, dobrú náladu, vybrané správanie i neprehraditeľnú vybrúsenú eleganciu. Vždy pôsobil dojmom, že sa usiluje o niečo výnimočné, napríklad ako keď začal chodiť s populárnou mladou herečkou Jane Asherovou. A zároveň žiadny z Beatles nevyzeral spokojnejšie počas živých vystúpení s ich rozbesnenou a chaotickou atmosférou. Kamarát mi rozprával, ako na koncerte v Guildhall v Portsmouthe nejaká fanúšička v extáze hodila na pódium plyšového medvedíka. Paul ho zobral, posadil si ho na krk basgitary a odohral tak celé vystúpenie.

A teraz som teda v tom sychravom počasí čakal pri zadnom vchode City Hall v Newcastli spoločne s ďalšími novinármi, medzi ktorými nechýbal ani kamarát David Watts zo sesterskej redakcie Northern Despatch. Trištvrte hodiny pred začiatkom koncertu k chodníku prirazila čierna limuzína Austin Princess. Mala za sebou cestu hustým snežením z Glasgowa a vystúpili z nej štyri postavy s najslávnejšími účesmi na svete. Náš hlúčik vzal na vedomie ako jediný John a vykričkol akýsi ironický pozdrav. Navzdory chladnému počasiu nemal na sebe kabát, iba džínsy a biele tričko potlačené nejakým nápisom, čo som vtedy videl vôbec prvýkrát v živote. Nedokázal som prečítať, čo je tam napísané, ale najskôr to asi tiež bolo čosi ironické.

V tých nevinných časoch tvoril kompletnú ochranku jediný starší strážca pri zadnom vchode. S Davom sme ho celkom ľahko presvedčili, aby nás pustil ďalej, a o pár minút sme už stáli na chodbe pred šatňou Beatles. Tú tiež nikto nestrážil. Dostalo sa sem aj zopár ďalších novinárov, nikto sa ale neodvážil na zavreté dvere zaklopať, nieto ešte vtrhnúť dnu. Nerozhodne sme tam postávali a zo sály medzitým silnel krik a dupanie, neklamná známka toho, že sa čas na prípadný rozhovor neustále kráti.

A potom zrazu chodbou kráčal Paul v čiernom roláku, presne ako na obale platne With the Beatles, a rozbaloval si pri tom žuvačku Juicy Fruit. Otvoril dvere a potom Dave nonšalantne prehodil: „Tohto odniekiaľ poznám“ a Paul sa zastavil a uškrnul sa. Využil som to a dostal zo seba: „Môžeme sa trochu porozprávať?“

„Jasná vec,“ odpovedal Paul svojím typickým liverpoolským hlasom, nápadne vyšším a mäkším ako hlasy ostatných Beatles. Neverili sme svojmu šťastiu a kráčali za ním.

V skutočnosti to nebola šatňa, skôr priestranná obývačka so zelenými koženými pohovkami, kreslami a francúzskymi oknami, cez ktoré však nebolo nič vidieť. Beatles práve dojedli steaky s hranolčkami a oblohou a partia miestnych servírok v čiernych šatách s bielymi zásterami im odnášala prázdne taniere. Žiadne iné slečny v miestnosti neboli, nevšímli sme si ani žiaden alkohol, ani drogy. Jediným zdrojom zábavy tak bola televízia, v ktorej práve išla epizóda Avengers. Sledoval ju však len bledý a zamračený George.

Ako prvého som oslovil Ringa. Sedel v jednom z tých zelených kožených kresiel, potom si k nemu na operadlo prisadol John a zapojil sa do rozhovoru. Aj oni už na sebe mali vtedajšie koncertné uniformy, teda čierne roláky, a boli neveriteľne milí a uvoľnení. Zrazu som mal pocit, že do toho zákulisia patrím úplne rovnako ako ten hlaváč z Melody Makeru, čo len kvôli tomu prišiel až z Londýna. (Dnes mi Johnova trpezlivosť pripadá ešte obdivuhodnejšia, pretože už viem, čo sa s ním vtedy dialo.) Zato George ani na chvíľu neodtrhol pohľad od Avengers a Paul sa nervózne prechádzal sem a tam, žul a stále sa pýtal na muzikantov z kapely Moody Blues, ktorí mali v ten večer tiež doraziť. Spomínam si, ako som sledoval jeho džínsy a premýšľal, či je to naozaj lacný model z obchodu, alebo či dojem klame a on si ich nechal ušiť na mieru so spevnenými švami, aby mu ich zbesnené fanúšičky neroztrhali na kusy.

Na pohovke vedľa ležala lubová basgitara Höfner, ktorej silueta s dlhým krkom sa stala Paulovou poznávacou značkou. Kedysi som tiež trochu hral na gitaru v jednej dosť mizernej kapele na ostrove Wight a teraz som chcel dať najavo trochu tej muzikantskej spolupatričnosti, tak som sa Paula spýtal, či tá basa nie je na pódium príliš ťažká. „Nie, je ľahučká,“ odpovedal. „Pokoju si to vyskúšaj,“ dodal, zdvihol basu z pohovky a hodil mi ju. Nevieť práve chytať, na počudovanie, sa mi ju ale podarilo chytiť jednou rukou za krk a druhou za popruh. Chvíľku som si brnkal a užíval pocit, že stláčam rovnaké struny na rovnakom hmatníku ako Paul McCartney. Potom som sa spýtal, či lubové basgitary nie sú drahšie ako obyčajné typy. „Táto stála len 52 guineí,“ odpovedal. „Som pekný držgroš.“

Všetci traja boli úplne rovnako milí, keď som v zošite nalistoval čistú stránku a poprosil ich o autogram pre mladšiu sestru. „Teba má najradšej,“ vyhrklo zo mňa, keď sa mi Paul podpisoval svojou prekvapivo vypísanou rukou. „Fakt? No tak to už nič ďalšie nepotrebujem,“ zamrmlal. Decentnejšie ma odbiť nemohol.

Ako všetci novinári, čo s nimi robili interview, som mal pocit, že si ohromne rozumieme. „Môžem tu chvíľu zostať?“ spýtal som sa Paula a potom som sa spýtavo pozrel na Johna. „Jasné,“ prikývli obaja. A práve v tej chvíli vpadol dovnútra chlapík

s opadnutými lícami v žltej košeli s nazbieranými rukávami. Bol to ich producent Neil Aspinall, k hlavným povinnostiam ktorého patrilo hovoriť novinárom veci, ktoré milí a upravení Beatles zrejme hovoriť nemohli. Pravdepodobne práve zachytil tajný dohovorený signál, že to ten chlapík v šatni začína s dôveryhodnosťami preháňať.

„Hej, ty,“ zavrčal na mňa a ukázal palcom na dvere. „Vypadni!“

„Ale... oni mi povedali, že tu môžem zostať,“ bránil som sa.

„No a ja ti vravím, aby si vypadol,“ odsekol a zahľadel sa na noviny, akoby ma ďalej odmietal brať na vedomie.

Potupne som sa spakoval a utešoval sa, že môžem napísať aspoň niečo, čo si u konkurencie neprečítate: ako mi Paul McCartney hodil svoju basu a oznámil mi, že je držgroš.

Po zvyšok šesťdesiatych rokov a potom ďalej až do konca storočia sa už naše cesty nestretli. Ja som po čase nastúpil do denníka London Sunday Times, tam si všetky články o Beatles veľmi starostlivo strážili starší kolegovia. Takže som o Lennonových a McCartneyových pesničkárskych skvostoch nenapísal ani riadok, ani keď v šesťdesiatom šiestom skončili s koncertovaním, z čoho sa vzápätí zrodil ich vrcholný album Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band a špičkové Paulove kúska ako Penny Lane, Eleanor Rigby alebo She's Leaving Home. To iní, a bola ich hŕba, dokumentovali dva rušné roky po smrti Briana Epsteina, kedy Paul celej kapele zdanlivo šéfoval. Sledovali cestu Beatles do himalájskeho ášramu, kreslenú Žltú ponorku, Biely album, projekt Magical Mystery Tour aj rozjazd firmy pomenovanej Apple, ktorá však nemala nič spoločné s počítačmi.

Ja som bol po celý ten čas len jedným z veľmi veľa mladíkov, ktorým život Paula McCartneyho pripadal ako raj na zemi, pričom ich priateľky boli dojaté, kedykoľvek ho uzreli (najmä v klipe Fool on the Hill, s tými podmanivými hnedými očami v detailnom zábere). Už vtedy sa s obavami hovorilo o tom, že spolu Beatles možno nevydržia naveky – začínalo byť zrejmé, že im spoločný život pravdepodobne neprinesol to dokonalé šťastie, s ktorým sme všetci počítali, a že to medzi nimi občas začína dosť nepríjemne škrípať. Ale prinajmenšom jeden z nich stále držal ich zástavu pevne v rukách. Dobré, George objavil indické náboženstvo a na oplátku stratil zmysel pre humor, John zase vymenil sympatickú manželku za japonskú avantgardnú performerku a uletel s ňou úplne mimo realitu. Zato Paul zostával verný krásnej Jane Asherovej, stále mal na hlave dokonalý beatlesovský účes, nosil obleky podľa najnovšej módy z Carnaby Street,

chodil na premiéry do West Endu, podpisoval autogramy a stále sa usmieval na celé kolo.

Potom šesťdesiate roky skončili a Paulov imidž zodpovedného a svedomitého Beatla odišiel s nimi. Rozišiel sa s Asherovou, s ktorou mu to po všetkých stránkach pristalo, a začal si s neznámou americkou fotografkou Lindou Eastmanovou. Keď sa z ničoho nič v roku 1969 vzali, zobralo to milióny plačúcich dievčat a mladých žien po celom svete, ale nielen ich. Chlapi ako ja, ktorí s ním jeho život nepriamo prežívali už od šesťdesiateho tretieho, síce neplakali, ale nemohli pochopiť, čo mu to preboha napadlo.

V tom istom roku som konečne dostal za úlohu napísať o Beatles veľký článok do celoštátneho časopisu, aj keď ešte nie do britského. Americký magazín Show ma poveril, aby som sa poriadne pozrel na zúbok firme Apple, v ktorej mizla hrba peňazí a čoraz častejšie sa pošuškávalo o jej hroziacom páde. S pocitom, že to nebude práve jednoduché, pretože som o Beatles až na dávny článok pre Northern Echo nič nenapísal, som sa obrátil na tlačového hovorcu Dereka Taylora. Tomu sa ale zapáčilo pár textov, ktoré som do Sunday Times napísal o iných témach, konkrétne o kulturistovi Charlesi Atlasovi, a dal mi akreditáciu. Počas toho leta som sa potom niekoľko týždňov mohol pohybovať po londýnskom sídle Applu v georgiánskom panskom dome na Saville Row 3. Pripadalo mi, že dokonale vystihuje Paulov vycibrený vkus.

Lenže jeho vkus bol v tom čase tiež to jediné, čo tam po ňom zostalo. John a Yoko tam boli pečení-varení a z kancelárie na prízemí riadili svoju mierovú kampan, aj George a Ringo sa zastavovali pravidelne. Po Paulovi však nebolo ani vidu, ani slychu. Keď John vymenoval Allena Kleina za manažéra kapely, popudilo to Paula natoľko, že aj s Lindou zmizol z Londýna, usadil sa na svojej škótskej farme a nahral svoj prvý sólový album. Vtedy som si to neuvedomil, ale zblízka som sa tak vlastne prizeral rozpadu Beatles.

Dlhodobá otupujúca depresia, ktorej sme si zvykli hovoriť sedemdesiate roky, trvala len zopár mesiacov, keď mi zavolať Tony Brainsby, PR agent na voľnej nohe, známy vďaka svojej bujnejšej ryšavej hrive, a tiež vďaka poriadnej porcii domýšľavosti. Teraz zastupoval Paula McCartneyho, ktorý práve dával dohromady kapelu menom Wings, a opýtal sa ma, či by som s jeho zverencom nechcel urobiť interview pre Sunday Times. Bez dlhého premýšľania som odmietol. V tej dobe a ešte dlho potom boli Beatles pre nás oveľa viac, ako ktorýkoľvek ich člen sám o sebe. Ľudí zaujímalo len to, kedy sa dajú zasa dokopy.

Pre Sunday Times som robil rozhovory s mnohými inými slávnymi muzikantmi, či už hrali rock, country alebo blues. Patril k nim Mick Jagger, Bob

Dylan, Eric Clapton, Beach Boys, David Bowie, Bob Marley, Elton John, James Brown, Stevie Wonder, Johnny Cash, Rod Stewart, B.B. King, Everly Brothers, Diana Ross, Little Richard, Fats Domino, Fleetwood Mac, Aretha Franklinová alebo Bill Haley, interview s Paulom mi však už nikto neponúkol a ja som oň nijako neusiloval. Ako mnohých iných, aj mňa popudilo, že si zložil inú kapelu, a aby toho nebolo málo, angažoval do nej na Johnovo miesto Lindu. Tak som sa rozhodol, že toto jednoducho podporovať nebudem. Keď som sa stal vôbec prvým rockovým kritikom pre denník Times, mohol som si s ním na tlačových konferenciách pri propagácii prvotných albumov Wings prehovoriť mnohokrát, ale nikdy k tomu nedošlo..

V sedemdesiatom treťom mi však nezostalo nič iné, ako mu s albumom Band on the Run priznať zásah do čierneho, i keď niektoré verše (napríklad o vidieckom sudcovi, ktorý v sebe živil hnev) mi nepripadali práve hodné autora Penny Lane. Inak som však neprestával tvrdiť, že sa z Paula McCartneyho stal len samolúby tieň seba samého, naďalej som smútil za jeho strateným beatlesovským kúzlom a reptal na čím ďalej tým výraznejšie prejavy sentimentality a vrtošivosti. Krátko po vydaní Mull of Kintyre som do Sunday Times dokonca napísal satirickú báseň, ktorej posledná strofa dnes pôsobí neuveriteľne nevkusne:

Manželku hluchú máš, nie že nie, preceňovaný chrapúň,
a za svoje kliše skončíš pod hlinou.
Už skoro budeš svoje sny snívať pod hromadou hlušiny
po pohrebe s hudbou, tiež takou nudnou.

Tomu teda hovorím spáliť mosty ako sa patrí.

V roku 1979 prestal časopis Sunday Times v dôsledku pracovného sporu na rok vychádzať a ja som sa rozhodol, že počas pauzy napíšem biografickú knihu o Beatles. Kolegovia a kamaráti ma nabádali, nech s tým veľmi neotáľam – už vtedy o nich vyšlo veľa literatúry a zdalo sa, že k ich príbehu nie je čo dodať.

Všetkých bývalých členov kapely som oslovil so žiadosťou o rozhovor, od ich agentov som ale dostal rovnakú odpoveď: hudobníci sa sústredia na sólovú kariéru a to je pre nich dôležitejšie ako oživovanie minulosti. V skutočnosti sa za tým skrývalo niečo iné, aj keď nám to vtedy ešte nedochádzalo. Oni sa skrátka stále nedokázali vyrovnáť s tým, čo sa im v šesťdesiatych rokoch prihodilo, ten zážitok im nakoniec skôr ublížil ako prospel. A na Paulovu odpoveď, ktorú mi pretlmočil Tony

Brainsby, navyše mohla mať značný vplyv tá moje hlúpa báseň zo Sunday Times. Moje rozhovory s Brainsbym boli stále vypätejšie, až na mňa jedného dňa zajačal, nech idem už konečne do riti a buchol slúchadlom.

Knihu s názvom Shout! som odovzdal do redakcie na konci novembra 1980, len dva týždne predtým, ako v New Yorku zastrelili Johna. Ten na päť rokov úplne vypadol z hudobného biznisu, keď znenazdajky vydal nový album Double Fantasy a začal pozývať novinárov na dlhé rozhovory. Nechal som knihu Shout! otvorený koniec, keby sa John nakoniec predsa len rozhodol poskytnúť interview aj mne.

Nakoniec som sa dostal aj do jeho bytu v dome Dakota, avšak inak, ako som si predstavoval. Keď nasledujúcu jar vyšla kniha v Amerike, odletel som do New Yorku do televíznej show Good Morning America. V rozhovore som prehlásil, že pre mňa John nebol len štvrtinou Beatles, ale skôr tromi štvrtinami. Yoko sa na show pozerala a potom mi zavolała priamo do štúdia ABC, vraj moje slová boli „veľmi milé“. „Nechcete sa prísť pozrieť, kde sme bývali?“ pokračovala.

Hneď popoludní som sa teda vydal do Dakoty a absolvoval prehliadku rozľahlého apartmánu na siedmom poschodí, kde John vychovával syna Seana, kým sa Yoko starala o rodinné financie. Potom sa vo svojej prízemnej kancelárii usadila do kresla, navrhnutého podľa vzoru trónu egyptských faraónov, a dlho mi rozprávala o Johnovej vnútornej neistote, fóbiách a zatrpknutosti voči bývalým spoluhráčom, predovšetkým voči druhej polovičke najslávnejšieho popového autorského tandemu. Ako to už u nedávno zosnulých býva, niečo zo zosnulého manžela akoby prešlo do Yoko samotnej – ako som ju tak počúval, mal som pocit, že ku mne hovorí John. Pri každej zmienke o Paulovi jej prebehol po tvári ľadový výraz. „John vždy vravel,“ prehlásila počas rozhovoru, „že mu nikto v živote neublížil toľko ako Paul.“

Z toho som pochopil, že medzi nimi existovalo oveľa hlbšie citové puto, ako si ľudia mysleli, že pripomínali skôr ohrdnutých milencov. Samozrejme som Yoko vo svojej reportáži z americkej cesty pre Sunday Times citoval. Potom článok vyšiel, ja som jedného dňa prišiel v Londýne domov a moja vtedajšia priateľka hovorí: „Volal ti Paul.“ Vraj chcel vedieť, čo tým Yoko myslela, a pôsobil skôr rozčúlene ako nahnevane. Takže som sa k nemu, rovnako ako k Johnovi, dostal oveľa neskôr, akoby som potreboval, a úplne inak, ako som si predstavoval. Vtedy som však bol pevne presvedčený o tom, že som tému Beatles a ich éru vyčerpал definitívne a už o nich nič písať nebudem. Takže som sa ani nesnažil získať Paulovu oficiálnu odpoveď na vyjadrenie Yoko a celé som to hodil za hlavu.

Čitatelia, napríklad slávny textár Tim Rice, kniže *Shout!* vytýkali hlavne prehnanú glorifikáciu Lennona na úkor McCartneyho. Bránil som sa, že proti Paulovi nie som nijako zaujatý, že som sa len snažil vystihnúť jeho skutočnú povahu skrytú za tou očarujúcou a usmievavou tvárou. Ak mám byť úprimný, asi sa na mne nejakým podivným spôsobom podpísali všetky tie roky, kedy som chcel byť ako on – ako keby som sa teraz od toho potreboval nejako dištancovať. Napríklad to vyhlásenie, že John predstavoval tri štvrtiny Beatles, to bolo skutočne, ako podotkol Tim Rice, nanič. Samotný Paul knihu podľa svedectva mnohých neznášal a s obľubou komolil jej názov – hovoril jej *Shite*, Sračka.

A jeho kritici nakoniec plakali nad zárobkom. Wings prevälcovali hitparády aj pódia takým štýlom, že sa vyrovnali aj samotným Beatles. Paulovo múdre hospodárenie a investície do hudobných katalógov iných tvorcov (hoci mu paradoxne nepatrili práva na jeho vlastné najznámejšie skladby) mu vyniesli výrazne väčšie bohatstvo ako ktorémukoľvek z bývalých spoluhráčov, a koniec-koncov i komukoľvek inému z brandže. Jeho majetok sa odhadoval na miliardu libier. Dlhoročné povesti o jeho prehnanej šetrnosti (neprehlásil snáď sám vtedy v šesťdesiatom piatom, že je pekný držgroš?) dávno vybledli pred jeho častou účasťou na dobročinných koncertoch, všetko potom vyvrcholilo založením umeleckej akadémie pre mladých spevákov, hudobníkov a skladateľov. Akadémia vznikla v Liverpoole na mieste Paulovej starej školy.

Z jeho manželstva s Lindou, z ktorého sme sa kedysi uškŕňali ako z úplného omylu, sa stal najvytrvalejší a najšťastnejší vzťah na popovej scéne. Napriek nesmiernej sláve a bohatstvu dokázali žiť relatívne normálnym domácim životom a nenechali zo svojich detí vyrásť rozmaznaných, citovo zanedbaných a skazených výrastkov, ako býva v showbiznise často zvykom. Pravda, široká verejnosť Lindu nikdy neprijala s úplným nadšením, čiastočne za to mohlo jej militantné vegetariánstvo a aktivizmus v oblasti zvieracích práv – ale všeobecne prevládal zmierlivý názor, že je pre Paula tá pravá, podobne ako Yoko pre Johna.

Vyzeralo to tak, že už dosiahol úplne všetko, nielen v pop music, ale v tvorivej sfére všeobecne. Jeho klasické oratórium hrali v Liverpoolskej katedrále a do repertoára ho preberali symfonické orchestre po celom svete, jeho obraz vystavovala Kráľovská akadémia umenia v Londýne, zozbierané básne vychádzali v pevnej väzbe a začalo sa hovoriť o jeho vysokých šanciach na titul poeta laureatus, teda oficiálny dvorný básnik. V roku 1997 prestal prekážať aj jeho dlhý zoznam drogových deliktov (obsahujúci okrem iného deväťdenný trest väzenia v Japonsku) a McCartney bol za svoju službu hudbe pasovaný za rytiera. Ako napísal časopis

Rolling Stone, „hádzal svojmu šťastiu menej polien pod nohy ako všetky ostatné rockové hviezdy všetkých čias.“

A potom, keď už sa blížil k šesťdesiatke, jeho život sa zrazu vykoľajil z dokonale pripravenej dráhy. V roku 1998 zomrela po dlhom boji s rakovinou prís Linda. O štyri roky neskôr sa oženil s dobročinnou aktivistkou a bývalou modelkou Heather Millsovou, na čo jeho deti len s úžasom hľadeli. O ďalších šesť rokov sa manželia rozviedli, pričom množstvo špiny vrhanej bulvárnymi plátkami prekonal všetko, čo svet dovtedy videl. Prvýkrát v živote by si normálny človek osud s Paulom McCartneym rozhodne nevymenil.

Od doby, kedy ma krátko po Johnovej smrti Yoko pozvala do Dakoty, som s ňou robil aj zopár ďalších exkluzívnych rozhovorov. V roku 2003 sme sa stretli v Paríži a ona mi slúbila spoluprácu na prvej naozaj veľkej a serióznej lennonovskej biografii. Uvedomoval som si, že moje doterajšie písanie o McCartneym nebolo príliš pozitívne, a teraz mi bolo jasné, že sa o ňom zasa dozviem ďalšie nepeknosti. Na verejnosti si síce s Yoko vzájomne prejavovali priazeň, v skutočnosti boli však ich vzťahy stále na bode mrazu vinou najrôznejších problémov, ku ktorým patrilo zaužívané poradie mien Lennon – McCartney alebo Johnov podiel na zisku z Paulovovej Yesterday. Ak bola Yoko na mojej strane, stál Paul zákonite na tej opačnej.

Napriek tomu som považoval za slušnosť dať mu o tom vedieť. Cez jeho vtedajšieho PR agenta Geoffa Bakera som mu odkázal, že píšem Johnov životopis a rozhodne nemám v úmysle urobiť z neho protimccartneyovský pamflet. O dva týždne neskôr mi zazvonil služobný telefón a zo slúchadla sa ozval povedomý hlas s liverpoolským prízvukom: „Haló? Tu Paul.“ V tej chvíli som naozaj nemal odvahu spýtať sa: „Aký Paul?“

Namiesto toho som úplne onemel a z druhej strany sa ozvalo tiché zachichotanie. „To pozeráš, že ti volám, čo?“

Potom mi oznámil, že volá čisto zo zvedavosti: „Čo je to asi za človeka, čo ma podľa všetkého tak neznáša?“ Nakoniec sme v rozhovore strávili celú štvrthodinu. Ale vôbec to neznelo ako konverzácia novinára s najväčšou hviezdou svetovej pop music. Nerobil som si žiadne nádeje, že by mi pomohol s Lennonovou biografiou, a tým pádom som si odpustil akékoľvek zákernosti, ktorými žurnalisti obvykle z muzikantov ťahajú informácie. Hovorili sme spolu ako dvaja chlapi v rokoch, bez povinnej úctivosti, zato so vzrastajúcim rešpektom. Rockové superhviezdy zásadne nerobia nič, čo im nie je príjemné alebo pohodlné, a on mal k dispozícii veľa ľudí, ktorým mohol prideliť úlohy, ale namiesto toho zavolať sám.

Naznačil som mu, že od neho nečakám rozhovor k lennonovskej knihe, a oni mi to nijako nevyhovával: „To by totiž vyzeralo, akože ťa chcem odmeniť za všetko to zlé, čo si o mne kedy napísal.“ Isto, pokračoval som, ale predsa len by som mal zopár faktických otázok, na ktoré pozná odpoveď len on. Nemohol by mi na ne e-mailom odpovedať?

„V pohode,“ zamrmlal.

Už od onej skúsenosti z Newcastle City Hall v šesťdesiatom piatom som vedel, že keď Beatle povie áno, nemusí to byť vždy pravda. Lenže v tomto prípade to vyšlo. Otázky som e-mailom poslal jeho osobnej asistentke Holly Deardenovej a onedlho mi na ne prišli nadiktované odpovede. Niektoré mali zopár slov, iné niekoľko stránok.

Niektoré otázky sa týkali dôležitých podrobností z raného obdobia Beatles. Hovorilo sa napríklad, že v hamburskej ére bol Paul ako jediný pri tom, keď na mol opitý a sfetovaný John nakopal do hlavy basistu Stuarta Sutcliffa, čo mohla byť prvotná príčina jeho neskoršieho osudného krvácania do mozgu. Odpoveď: nie, na nič podobné si Paul nespomína. Pri menej zásadných témach bol o niečo zhorvčivejší. Pýtal som sa napríklad, či je pravda, že v začiatkoch autorskej spolupráce zvládal ľavák Paul hru na Johnovu bežnú pravácku gitaru a naopak. Keby to tak bolo, výborne by to symbolicky vystihovalo kreatívnu symbiózu medzi tými dvoma úplne rozdielnymi jedincami, vďaka ktorej jeden dokázal dokončiť pieseň, ktorú druhý nadvihol.

Áno, odpovedal, presne tak to bolo.

V júni 2012 som sledoval, ako sedemdesiatročný sir Paul vládne zoznamu prvotriednych hviezd pop music, ktoré sa v Buckinghamskom paláci zišli na oslavnom koncerte pre kráľovnú pri príležitosti jej šesťdesiatich rokov na britskom tróne. Medzi ďalších účinkujúcich patrili Elton John, Cliff Richard alebo Tom Jones, všetci rovnako s prídomkom sir. Paul mal na sebe tmavomodré sako uniformy, takže vyzeral trochu ako zostarnutý a usadený seržant Pepper, a stále držal svojho „lacného“ Hofnera. Neoficiálny titul najoblúbenejšieho svetského chválospevu na svete zrejme patrí Johnovej Imagine, Paulova Hey Jude však v paláci zapôsobila takmer ako druhá britská hymna. O dva mesiace neskôr, opäť v prítomnosti kráľovnej, sa Paul s Hey Jude postaral o finále úvodného ceremoniálu londýnskej olympiády (akcia stála 27 miliónov libier). Okrem drobnej bystrej ženy v kráľovskej lôži Británia nemala väčší národný poklad, ktorý by svetu pri tej príležitosti ponúkla.

Všetky tieto oslavy a pocty so sebou však zároveň nesú niečo, čomu by sa dalo hovoriť „kliatba minulosti“. Od rozpadu Beatles už uplynulo viac rokov, ako koľkých sa vôbec dožil John Lennon. Samostatná McCartneyho kariéra trvala už dlhšie ako päťnásobok existencie kapely. Aj tak ani jeho nesporné sólové úspechy nedokázali pohnúť so všeobecne zdieľaným názorom, že zo seba to najlepšie vydal v dvadsiatich s Johnom po boku. Že žiadna ďalšia McCartneyho pieseň neprekoná Yesterday (navyše s nešťastným názvom, priamo odkazujúcim na onú minulosť), Penny Lane či When I'm Sixty-Four.

Veľa nie tak slávnych muzikantov, ktorí sa úspechom amatérskeho pesničkárstva dvojice Lennon – McCartney inšpirovali, žije zo slávy dávnych hitov spokojne dodnes, ale to nie je McCartneyho prípad. Má za sebou takú prácu, že môže slúžiť ako moderný hudobný ekvivalent Shakespeara, ale stále cíti potrebu sa vyjadriť, ako keby s písaním piesní ešte len začínal. Je na tom podobne ako iné živé pomníky rocku, napríklad Mick Jagger alebo Elton John – chvála a obdiv im prichádzajú ako jedlo z čínskeho bufetu, čím viac si doprajú, tým väčšiu majú chuť na ďalšie. V onom popisovanom telefonáte sa zmienil, že je „zasa na Abbey Road“ a natáča platňu. V dobe, keď toto píšem, teda na konci roku 2015, stále nič nenasvedčuje tomu, že by malo skončiť jeho svetové turné, ktoré s prestávkami trvá už pätnásť rokov.

Jeho život popisujú desiatky kníh, temer všetky sa ale sústreďujú predovšetkým na jeho úlohu v príbehu Beatles, ktorý ich PR agent Derek Taylor výstižne nazval „najväčším milostným románom dvadsiateho storočia“. Akoby ďalších štyridsať rokov tvorilo len nedôležitú dohru. Rovnakým vzorcom sa riadi i jeho oficiálna biografía Po mnohých rokoch, ktorú spísal Barry Miles. Aj ten venuje postbeatlesovskej ére len nejakých dvadsať strán z celkových šesťsto a navyše končí rokom 1997, teda rok pred Lindinou smrťou.

Doteraz teda neexistovala žiadna ucelená a vyčerpávajúca biografía najslávnejšej žijúcej hviezdy pop music a zároveň najmenej konformnej postavy celej scény. Isto, o Paulovi a jeho pôsobení v Beatles i mimo neho už existujú státisíce textov, aj tak v mnohom zostáva podivuhodne nepopísaným listom. Zdanlivo najotvorenejšia a najprístupnejšia celebrita súčasného sveta v skutočnosti dokonale klame telom. Na svojej na obdiv stavanej normálnosti a obyčajnosti vybudoval tak pevné a vysoké hradby na ochranu súkromia, že sa mu v tom vyrovná len Bob Dylan. Za konštantne príjemnou a milou fasádou len občas prebleskne tvár človeka, ktorý navzdory všetkým poctám a úspechu býva stále občas nešťastný, snáď až vnútorne neistý, a trápia ho rovnaké vnútorné starosti ako každého z nás. Úsmev na tvári a radostné gestá však dokážu temer všetko zakryť.

Na konci roku 2012 som prostredníctvom PR agenta Stuarta Bella poslal McCartneymu ďalší e-mail. Písal som, že by som chcel napísať i jeho biografiu, ako náprotivok k predchádzajúcej knihe John Lennon: The Life. Ak so mnou nechce hovoriť osobne a priamo, čomu by som sa nijako nečudoval – ťažko od neho chcieť, aby sa znovu vnoril do histórie Beatles – mohol by mi dať aspoň súhlas, aby som sa mohol obrátiť na jeho blízkych, ku ktorým sa inak nedostanem? Zmienil som, že je mi jasné, že by si ma za životopisca najskôr sám nevybral, ale že dúfam, že kniha o Lennonovi aspoň čiastočne napravila nespravodlivé odsúdenia v Shout!. Bell slúbil, že odkaz odovzdá, len ma varoval, že si na odpoveď asi nejakú dobu počkám, lebo McCartney je práve na turné v Amerike. Aha, napadlo mi. Jasné, toto poznáme.

Lenže o pár týždňov prišla odpoveď, ktorú Paul nadiktoval sekretárke:

Milý Philip,

vďaka za mail. Môj súhlas máš, obráť sa na koho chceš. Možno pre teba Stuart Bell zvládne urobiť viac.

Maj sa práma,

Paul

V živote som nezažil väčšie prekvapenie.